MIGRATION FLOW AS A FACTOR IN RESTORING THE GLOBAL DEMOGRAPHIC BALANCE

TSVETELINA I. METODIEVA

ABSTRACT: *Geopolitical continents move as well as geological ones. Their movement is, of course, instantaneous in the geological scale of time, but if we talk about the time schedule of historical processes, geopolitical plates move very slowly, taking into account the speed of historical processes.*

KEYWORDS: *globalized world, migrants, movement of people.*

DOI: https://doi.org/10.46687/MT22TIM

МИГРАЦИОНЕН ПОТОК КАТО ФАКТОР ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ГЛОБАЛНИЯ ДЕМОГРАФСКИ БАЛАНС

ЦВЕТЕЛИНА И. МЕТОДИЕВА

АБСТРАКТ: *Геополитическите континенти също се движат както геоложките. Тяхното движение е, разбира се мигновено в геоложката скала на времето, но ако се говори за времеви график на историческите процеси, геополитическите плочи се движат много бавно, съобразявайки се със скоростта на историческите процеси.*

Модерната цивилизация може да се представи като социокултурна "машина" за превръщането на традиционните общества в индустриални. Това допринася за разпространението на този процес в целия свят, като северните страните в средносрочен план гарантират утвърждаването на позициите си в световната икономика като постиндустриални центрове. Въпреки това, разликата в процеса на възпроизвеждане на север и на юг, умножена по разликата в качеството на живот, изисква ребалансиране на равновесието в социо-екосистемата, което до голяма степен се дължи на миграционните процеси. [1, 2, 3]

В ситуация, в която процесът на социално-културната промяна на Юга може да се ускори с цел облекчаване на разходите за "планетарната демографската разлика", става неизбежно увеличението на антропотока чрез "вътрешен натиск". Последният, в частност, е фактор за ускоряването на редица социални процеси, в това число вертикалната и хоризонталната мобилност и едновременното увеличаване на значението на човешкия и социален капитал. Вътре в такава система, на един от нейните полюси, описаната трансформация води до появата на недостиг на работна ръка. За да се компенсира тази липса, водещите страни в света имат политики, от една страна, за преместване на производството в региона на евтина работна ръка, от друга страна, за привличане на трудовите ресурси, които могат да бъдат взети предимно от областите с изостанали култури. По същество индустриалното общество е една "кадрова прахосмукачка", което се възпроизвежда чрез глобалния поток от "глобално село" към "световния град". Очевидно е, че без тази репродукция и още повече, разширяването на обема на промишления комплекс и системите за поминък на съвременната световна икономика, това е невъзможно. И в този смисъл единният антропоток може да се нарече "кръвообръщението на човечеството“[5].

Във всяка епоха взаимното подреждане на геополитическите континенти и векторът на тяхното движение определят зоните и интензивността на конфликтите, както и формите на тези конфликти – от културно разширяване до война за унищожение.

Може да се съпостави условната "карта на цивилизациите" с геополитическата "рисунка" на земното кълбо. Разглеждайки двете схеми в тяхното историческо развитие, прави впечатление динамиката на демографските, финансовите и стоковите потоци, места и дати на големи военни конфликти, динамиката на революции и граждански войни.

Стига се до извода, че геополитическите континенти също се движат както геоложките. Тяхното движение е, разбира се мигновено в геоложката скала на времето, но ако се говори за времеви график на историческите процеси, геополитическите плочи се движат много бавно, съобразявайки се със скоростта на историческите процеси.

Единица за геополитическия "континентален дрейф" е "един век" и при това става въпрос за някакво условно време за замяната на историческите парадигми, които понякога едва съвпадат с века.

Прозрачният паралел с теорията на А. Вегенер за "континентален дрейф" издига идеята за въвеждане на някакъв аналог с литосферната плоча [4].

Нека си представим етнос с ясно очертани цивилизационни парадигми, отразени от социокултурните "рамки" и с проявена макроскопична идентичност. Такъв етнос неизбежно се структурира под формата на империя.

Супер етносът е "обвързан" с определен пейзаж, който определя характеристиките на неговата семантика и в крайна сметка образува архетип. Единството на суперетноса, историческият и географският ландшафт, пораждащи суперетноса и свързаното семиотично пространство, създадено от него, могат да се нарекат етнокултурна плоча.

С други думи, етнокултурната плоча е представителството на цивилизацията в пространството на етническите групи. Трябва да се има предвид, че една цивилизация може да има няколко представителства, съответстващи на различни култури, но няколко цивилизации не могат да формират едно представителство.

Така се формулират основните закони на движението на плочите:

1. Етнокултурните плочи могат да се различават по размер и да се движат по земното кълбо.

2. Причините за нарастването или намаляването на етнокултурните плочи са демографски: плочите се променят по размер в съответствие с естествените и мигриращите промени в числеността на суперетноса.

3. Мигрантските потоци са източник на движението на етнокултурните плочи.

4. Плочите могат да бъдат погълнати от "пустошта" поради загубата на суперетноса на идентичност: обществото е "изразходвало“ своята пасионарност или губи идентификационната културна/цивилизационна рамка.

5. Плочи със слабо изразена идентичност могат да бъдат асимилирани от плочи с подчертана идентичност. Като цяло историческият процес е придружен от очевидно окрупняване на плочите със съответно намаляване на техния брой.

6. Понякога, много рядко, плочите могат да се зараждат. Обикновено тези процеси се наблюдават на ръба на исторически периоди и са придружени от рязка промяна в характера на търговските, финансовите и демографски потоци в околността на формиращата се плоча.

7. Под влияние на мигрантските потоци етнокултурните плочи се преместват и смесват свободно по геополитическата "пустош" - област, която няма собствена проява на идентичност.

8. Етнокултурните плочи си влияят една на друга и са възможни два различни варианта:

- плочите взаимодействат в семантичното пространство, но са отделени във физическото (провисване);

- плочите директно взаимодействат във физическото пространство (сблъсък).

9. Провисване се наблюдава, когато между взаимодействащите геополитически структури се намира препятствие (океан, пустош, плоча посредник). Провисването настъпва без натиск и като правило идентичността се предава без да се движат физическите носители на тази идентичност. Конфликтите често приемат формата на търговска война, понякога - на културна война и културна блокада.

10. Сблъсъците на плочите почти винаги са съпътствани от открита въоръжена борба.

11. Сблъсъкът, а в някои случаи и преодоляването, може да доведе до разделянето на една или няколко плочи. Процесът на раздробяване на плоча задължително е съпроводен от война, по-често гражданска[6].

Описаните закони са основата на глобалната етнотектоника, модерна форма на геополитиката.

Чрез формализма на етнотектониката може да се даде официално обяснение на процесите на глобализация: при глобализацията се променя естеството на взаимодействието на етнокултурни плочи поради рязко намаляване на областта на "геополитическа пустош".

ЛИТЕРАТУРА:

[1] Хайнова С. Приемната грижа в България, В: Годишник на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“, т. XXIIID, 35 години Педагогически факултет, Велико Търново, Издателство „Фабер“, 2019.

[2] Хайнова С. Видове социални услуги, В: Сборник научни трудове на студенти и докторанти от педагогически факултет, с. 138-145, Изд. УИ „Епископ Константин Преславски“, 2019.

[3] Нейкова М., Проданова И. Демографският проблем – заплаха за националната сигурност, 50%, МК, ЦЮН, 2017

[4] https://bg.wikipedia.org/wiki/континентален дрейф

[5] http://www.antropotok.archipelag.ru/text/a025.htm#_ftn7

[6] https://geopolitica.eu/139-broy-5-2015/2321-demografskata-kriza-i-natsionalnata-sigurnost-na-balgariya